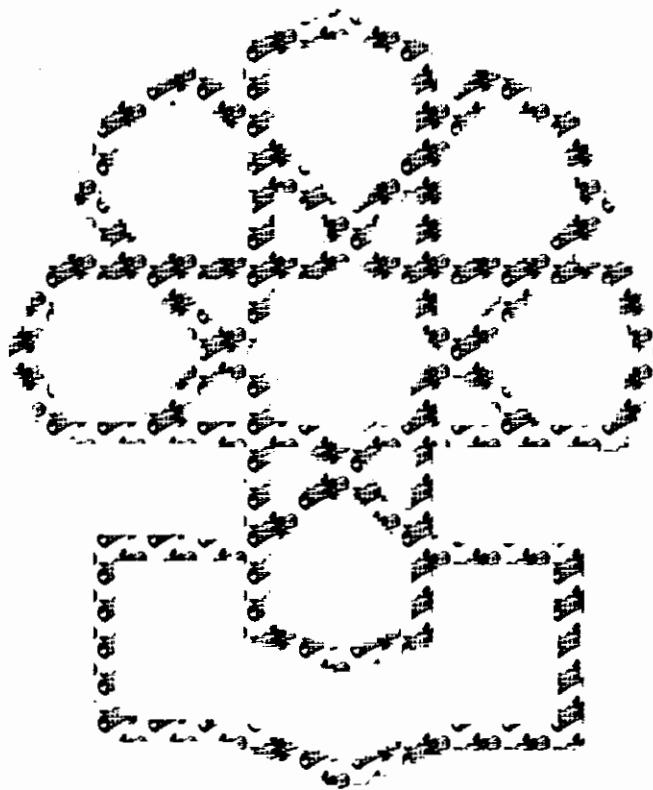

رایزنی های فرهنگی در خارج

کارکردها و رهیافتها

کار: گروه (۱) خدمات پژوهشی

معاونت پژوهشی

شهریورماه ۱۳۷۵

کد گزارش: ۱۴۰۱۶۱۶

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی
 کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع رسانی ماریبی
 شماره: ۷۷۴۶
 تاریخ: ۱۸ / ۱۱ / ۷۶

رایزنی های فرهنگی در خارج: کارکردها و رهیافت ها

کد گزارش: ۱۴۰۱۶۱۶

مقدمه

بر اساس رهنمودهای مقام معظم رهبری و تأکیدات معظم له بر لزوم مقابله با شیخون فرهنگی استکبار جهانی و در راستای هماهنگی و همسویی ارگان ها و نیروهای فعال در عرصه فعالیت های فرهنگی جمهوری اسلامی و امر بسیار مهم تبلیغات خارجی و با هدف افزایش بهره وری و پرهیز از پراکنده کاری در این زمینه، به ویژه با توجه به تهاجم سازمان یافته استکبار جهانی در این عرصه در سراسر جهان علیه این نظام الهی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با ادغام بخش های بین الملل و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی و دارالتقريب بين مذاهب اسلامي و مجمع جهانی اهل بیت در اوائل سال ۱۳۷۴ تشکیل گردید. این سازمان در بیش از ۵۰ کشور جهان دارای نمایندگان ثابت فرهنگی است و به بسیاری دیگر از کشورها هیئت های تبلیغاتی گسیل می دارد.

فصل اول - اهداف و اصول سیاست های فرهنگی تبلیغی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور

۱- اهداف کلی:

- ۱-۱- احیا و گسترش تفکر و معارف اسلامی در جهان به منظور بیداری مسلمانان و ابلاغ پیام اسلام راستین به جهانیان.
- ۱-۲- آگاه ساختن جهانیان نسبت به مبانی و اهداف و مواضع انقلاب اسلامی.
- ۱-۳- گسترش مناسبات فرهنگی با ملل و اقوام مختلف و شخصیت های علمی فرهنگی به خصوص مسلمانان و مستضعفان جهان.
- ۱-۴- ایجاد، تقویت و تنظیم مناسبات فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها و سازمان ها و مجامع فرهنگی منطقه ای و بین المللی.
- ۱-۵- عرضه کردن صحیح فرهنگ و تمدن ایران و ویژگی های فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی آن.
- ۱-۶- فراهم آمدن زمینه های وحدت میان مسلمانان و تشکیل جبهه واحد بر اساس اصول مسلم اسلامی.
- ۱-۷- مقابله فکری با فرهنگ ضد دینی، اسلامی و ضد انقلابی و آگاه کردن مسلمانان نسبت به توطئه های تفرقه انگیز دشمنان و دفاع از حقوق مسلمانان.
- ۱-۸- دفاع از حقوق مسلمین و رشد و ارتقا و اصلاح وضع فرهنگی، تبلیغی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مسلمانان به ویژه پیروان اهل البیت علیهم السلام در جهان.

۲- اصول سیاست گذاری روابط فرهنگی و تبلیغات خارجی

با توجه به تنوع مخاطبین در جوامع مختلف، خط مشی ها و سیاست های فرهنگی تبلیغی در هر جامعه

متناسب با شرایط زمانی و مکانی شکل می‌یابد، به همین جهت در تنظیم روابط فرهنگی و تبلیغات خارجی اصول زیر باید مورد توجه قرار گیرد:

- ۲-۱- بهره‌گیری از سرمایه‌ها و امکانات فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران.
- ۲-۲- رعایت مصالح امت اسلامی و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران در چهارچوب سیاست‌های کلی نظام و رهنمودهای مقام معظم رهبری مدظله.
- ۲-۳- توجه به ویژگی‌های مخاطبین در تدوین برنامه‌های فرهنگی.
- ۲-۴- بهره‌گیری از امکانات و ابزار روابط فرهنگی و تبلیغات خارجی در جامعه مخاطب.
- ۲-۵- توجه به ساختار و جریانات و سرمایه‌های فرهنگی جوامع.
- ۲-۶- ضرورت حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مستقل از نوسانات و تغییرات جاری در سطح روابط رسمی دو جانبه.

۳- اهداف تفصیلی

- ۳-۱- عرصه فرهنگ و تمدن ایرانی:
 - ۳-۱-۱- معرفی تاریخ، فرهنگ و تمدن و هنر ایرانی.
 - ۳-۱-۲- تبیین خدمات ایرانیان به اسلام در عرصه علم و فرهنگ و تمدن اسلامی و نقش ایران در شکل‌گیری و حفاظت از میراث و تمدن اسلامی.
 - ۳-۱-۳- ترویج و گسترش زبان و ادبیات فارسی.
 - ۳-۱-۴- پشتیبانی و هدایت مطالعات و تحقیقات ایرانی در دانشگاه‌ها، تأسیس احیا و گسترش مراکز ایران شناسی و مجامع علمی خارج از کشور و معرفی تأثیر تاریخی فرهنگ ایران بر سایر ملل.
 - ۳-۱-۵- معرفی مفاخر و شخصیت‌های برجسته فرهنگی و اجتماعی ایران، ارائه آثار و اندیشه‌های اصیل آنان.
 - ۳-۱-۶- تعمیق و توسعه ارتباط فرهنگی ایرانیان مقیم خارج با وطن مادری به منظور حفظ و تقویت هویت و شخصیت اسلامی ایرانی آنان و جلوگیری از استحاله در فرهنگ بیگانه.
 - ۳-۱-۷- تقویت و گسترش مناسبات فرهنگی اجتماعی با سایر ملل جهان و تأکید بر مشترکات و تبادل مثبت ارزش‌های فرهنگی.
 - ۳-۱-۸- معرفی و تثبیت هویت ایرانی به عنوان یک هویت اسلامی.
- ۳-۲- عرصه انقلاب اسلامی:
 - ۳-۲-۱- تبیین پیشینه و مبانی و مواضع انقلاب اسلامی.
 - ۳-۲-۲- تبیین نقش رهبری در انقلاب اسلامی و معرفی شخصیت، افکار و آثار بنیانگذار جمهوری اسلامی حضرت امام خمینی و رهبر معظم انقلاب اسلامی در جهان.
 - ۳-۲-۳- تبیین نظریه ولایت فقیه و مبانی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی حکومت اسلامی.
 - ۳-۲-۴- معرفی شخصیت‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی برجسته انقلاب اسلامی ایران.
 - ۳-۲-۵- تبیین صحیح تحولات سیاسی پس از انقلاب و افشا ماهیت دشمنان داخلی و خارجی آن.
 - ۳-۲-۶- تبیین تحولات معنوی، فکری و اجتماعی و بیداری ناشی از پیروزی انقلاب اسلامی ایران.

- ۷-۲-۳- عرضه فرهنگ، هنر و ادبیات برخاسته از انقلاب اسلامی.
- ۸-۲-۳- ارائه دستاوردهای انقلاب اسلامی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی.
- ۹-۲-۳- مقابله با تبلیغات دشمنان انقلاب اسلامی و پاسخ‌گویی به شبهات و ابهامات.
- ۱۰-۲-۳- ایجاد زمینه‌های فرهنگی جلب عواطف و احساسات ملت‌های جهان به منظور تألیف قلوب آنان نسبت به انقلاب اسلامی ایران.
- ۳-۳- عرصه تشیع و پیروان اهل بیت (ع):
- ۱-۳-۳- معرفی تشیع به عنوان مذهب منادی وحدت مسلمانان و احیا عظمت اسلام و پیامبر اکرم (ص) و تبیین هویت آن به عنوان «اسلام ناب محمدی (ص)».
- ۲-۳-۳- عرضه و معرفی صحیح افکار اصیل مکتب اهل بیت (ع) در زمینه‌های اعتقادی، فقهی و اخلاقی.
- ۳-۳-۳- انتشار میراث مکتب اهل بیت (ع) و معرفی سیره انمه معصومین (ع).
- ۴-۳-۳- برقراری ارتباط با کلیه شیعیان و انسجام بخشیدن به پیروان اهل بیت (ع) در سراسر جهان.
- ۵-۳-۳- تلاش در امحاء بدعت‌ها و انحرافات موجود در فرهنگ جوامع شیعه.
- ۶-۳-۳- پاسخ به شبهات و ابهامات القا شده توسط دشمنان تشیع.
- ۷-۳-۳- تربیت و پرورش پیروان اهل بیت (ع) و آگاه نمودن آنان نسبت به وظایف تاریخی خود.
- ۸-۳-۳- دفاع از کیان و حقوق پیروان اهل بیت (ع) در سراسر جهان.
- ۹-۳-۳- تلاش در جهت تقویت مرجعیت آگاه و مورد قبول خبرگان و فقهای عظام.
- ۱۰-۳-۳- تأسیس سازمان‌ها و مؤسسات لازم در جهت تقویت هویت پیروان اهل بیت (ع) و رشد و ارتقا و اصلاح وضعیت فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی آنان.
- ۳-۴- عرصه اسلام و امت اسلامی:
- ۱-۳-۴- معرفی و اشاعه تفکر اصیل اسلامی به عنوان مکتبی جامع، واقع‌نگر، انسانی، قادر به حل بحران‌های موجود جوامع و جانشین ناپذیر و ارائه راه حل‌های مناسب برای مشکلات جوامع مسلمان و تلاش در جهت تقویت ایمان مذهبی و تعمیق ارزش‌ها و اندیشه اسلامی در بین مسلمانان.
- ۲-۳-۴- ترویج و اشاعه اخلاق و سنن اسلامی و کمک به امحاء مفاسد اخلاقی و ناهنجاری‌های اجتماعی.
- ۳-۳-۴- تلاش در جهت تحقق وحدت اسلامی و تقریب بین مذاهب به منظور احیا آرمان قرآنی «امت اسلامی».
- ۴-۳-۴- کوشش در راه تربیت نسل جوان مسلمان ملتزم، آگاه، مؤمن و فعال.
- ۵-۳-۴- آماده سازی زمینه‌ها و شرایط فرهنگی برای اجرای احکام اسلام در جوامع مسلمان.
- ۶-۳-۴- آگاه ساختن مسلمانان به شرایط سیاسی جهان و مسائل و مشکلات جهان اسلام.
- ۷-۳-۴- تقویت هویت اسلامی و اعتماد به نفس و روحیه استقلال و پیشرفت در بین مسلمانان و آگاه ساختن آنان به امکانات و سرمایه‌های مادی و معنوی جهان اسلام.
- ۸-۳-۴- اشاعه و تقویت روحیه جهادی و احیا شجاعت، غیرت و همیت دینی در بین مسلمانان.
- ۹-۳-۴- معرفی و تبیین ابعاد تاریخی، فلسفی، اعتقادی و هنری تمدن و فرهنگ اسلامی.
- ۱۰-۳-۴- معرفی و تبیین نقش برجسته اسلام در شکل‌گیری تمدن بشری و تأثیر پذیری تمدن‌های مختلف از اسلام در طول تاریخ.

- ۱۱-۳-۴- نفی خرافات، بدعت‌ها و تعصبات تفرقه انگیز در جوامع اسلامی.
- ۱۲-۳-۴- مقابله با تبلیغات تبشیری و فرق ضاله در جوامع اسلامی.
- ۱۳-۳-۴- تلاش در راه شناسایی و تفاهم بیشتر بین علما، متفکرین و روشنفکران جهان اسلام در زمینه‌های اعتقادی، فقهی، اجتماعی و سیاسی.
- ۱۴-۳-۴- دفاع از حقوق اجتماعی اقلیت‌های مسلمان در جوامع غیر اسلامی.
- ۳-۵- عرصه ادیان الهی و اهل کتاب:
- ۱-۳-۵- شناسایی زمینه‌های مشترک فرهنگی و فکری پیروان ادیان الهی و شناخت ریشه‌های عقاید توحیدی در سایر مکاتب و ادیان.
- ۲-۳-۵- تبیین انحطاط فرهنگی مکاتب غیر الهی و مقابله با افکار و اندیشه‌های مغایر به منظور جلب همکاری پیروان ادیان الهی بر ضد الحاد، شرک و انحرافات اخلاقی.
- ۳-۳-۵- ارائه تناقض‌های مکاتب بشری و نظام‌های ارزشی متکی بر فرهنگ‌های غیر الهی و تبیین ناسازگاری‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی ناشی از آن با تأکید بر راه حل‌های اسلام برای این گونه مشکلات.
- ۴-۳-۵- تقویت و تعمیق زمینه‌های بحث و گفتگو با مجامع و علما ادیان الهی.
- ۵-۳-۵- تبیین دیدگاه اسلام نسبت به ادیان توحیدی و پیامبران ابراهیمی.
- ۶-۳-۵- همکاری با پیروان ادیان الهی علیه هر گونه اهانت به مقدسات دینی و تلاش در جهت لغو قوانین ضد دینی.
- ۷-۳-۵- همکاری با ازباب ادیان الهی و پیروان آنها در راه خدمت به مستضعفین و محرومان جهان.
- ۳-۶- عرصه بشریت و جامعه جهانی:
- ۱-۳-۶- ایجاد زمینه‌های لازم برای رشد انگیزه‌های دینی در جوامع و دعوت بشریت به شناخت و نگرش نو به نقش سازنده دین در حیات انسانی.
- ۲-۳-۶- ترویج و اشاعه ارزش‌های اخلاقی و عواطف فطری و تقویت انگیزه نیکوکاری در جوامع انسانی.
- ۳-۳-۶- تقویت روحیه همکاری همه جوامع انسانی در راه دفاع از محرومان و نیازمندان.
- ۳-۳-۶- تقویت همزیستی مسالمت آمیز جوامع بشری در راه ایجاد یک جامعه انسانی مبتنی بر عدالت، آزادی و کرامت انسانی.
- ۴-۳-۶- تشویق گفتگو بین روشنفکران و متفکران مکاتب غیر الهی با دانشمندان ادیان الهی و ایجاد جریان دائم گفتگو و مناظره برای نزدیک ساختن اندیشه‌های آنان.
- ۵-۳-۶- تبیین و ارائه دیدگاه اسلام نسبت به مسائل و بحران‌های انسان معاصر.

فصل دوم - عملکرد سازمان

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی از بدو تأسیس (سال ۱۳۷۴) سعی نموده تا با فعال کردن نمایندگی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی، موجبات اجرای سیاست‌ها و اهداف فرهنگی مورد نظر را فراهم آورد. بدین منظور تاکنون ۱۷ نفر در سمت‌های وابسته و رایزن فرهنگی جدید به کشورهای مختلف که قبلاً در آن نمایندگی

فرهنگی جمهوری اسلامی ایران قرار داشته اعزام گردیده‌اند. همچنین در طی این مدت آیین نامه نحوه هماهنگی سازمان با وزارت امور خارجه تهیه و تنظیم گردیده است.

لازم به توضیح است که به موجب بررسی‌های به عمل آمده، فعالیت نمایندگی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی قبل از تشکیل سازمان در اکثر موارد ضعیف ارزیابی گردیده و نهایتاً در حد مواردی همچون برگزاری هفته فیلم، نمایشگاه عکس، خط، کتاب، نقاشی، صنایع دستی و اجرای کنسرت‌های موسیقی ایرانی بوده، که آن هم بعضاً در حد مطلوب اجرا نمی‌گردیده است.

لیست نمایندگی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در کشورهای مختلف و ارزیابی وضعیت عملکرد آنها در جدول زیر ارائه می‌شود:

نام کشور	محل استقرار نمایندگی (شهر)	ارزیابی نحوه فعالیت (از نظر نمایندگی‌های سیاسی جمهوری اسلامی ایران) پرسنل بخش فرهنگی	رنوس فعالیت‌ها
یونان	آتن	عملکرد مثبت بوده است	هفته فیلم - نمایشگاه عکس - اجرای موسیقی ایجاد کلاس‌های زبان فارسی
ترکیه	آنکارا	مسئول از توان کافی برخوردار نیست	در حد چند نمایشگاه خط، نقاشی
ترکیه	استانبول	اصولاً وجود نمایندگی ضرورت ندارد	
امارات متحده عربی	ابوظبی	عملکرد مثبت بوده است	هفته فیلم، نمایشگاه‌های مختلف - تماس با شخصیت‌ها و درج مقالات
امارات متحده عربی	دبی	نسبتاً مثبت بوده است	باشگاه ایرانیان و مسجد ایرانیان فعال است، گسترش زبان فارسی - برگزاری نمایشگاه کتاب و ...
الجزایر	الجزیره	عملکرد مثبت بوده است	هفته فیلم - نمایشگاه‌های مختلف - تماس با شخصیت‌ها و درج مقالات
تایلند	بانکوک	عملکرد مثبت بوده است	برگزاری فستیوال فیلم و عکس و دیگر مراسلات
فرانسه	پاریس	عملکرد ضعیف بوده است	صرفاً در حد پخش پوستر و اجرای کنسرت هنری
ایتالیا	رم	عملکرد ضعیف بوده است	صرفاً در حد نمایشگاه هفته فیلم و جشنواره‌ها
پاکستان	کراچی	عملکرد ضعیف بوده است	صرفاً در حد برگزاری چند نمایشگاه و هفته فیلم
پاکستان	کریمه	عملکرد نسبتاً مثبت بوده است	آموزش زبان فارسی - برگزاری مراسم ملی و مذهبی - بزرگداشت
پاکستان	اسلام‌آباد	عملکرد نسبتاً ضعیف بوده است	شخصیت‌های فرهنگی مذهبی - اجرای هفته فیلم و ... در اکثر زمینه‌های فرهنگی در حد بسیار کم فعالیت دارند
سريلانكا	کلمبو	عملکرد ضعیف بوده است	آموزش زبان فارسی - سالی یک بار برگزاری هفته فیلم
تانزانیا	دارالسلام	عملکرد نسبتاً مثبت بوده است	
چین	پکن	عملکرد کاملاً مثبت بوده است	برگزاری مراسم مذهبی و فرهنگی، پیگیری امور فرهنگی گسترش زبان
هند	دهلی نو	عملکرد کاملاً مثبت بوده است	فارسی - نمایشگاه و هفته فیلم
هند	بمبئی	عملکرد نسبتاً ضعیف بوده است	فعالیت خیلی ضعیف و فقط در حد حضور می‌باشد
کنیا	نایروبی	عملکرد نسبتاً مثبت بوده است	آموزش زبان - برگزاری نمایشگاه فرهنگی و هنری
اتریش	وین	عملکرد خیلی ضعیف بوده است	
فیلیپین	مانیل	عملکرد نسبتاً ضعیف بوده است	با توجه به هزینه‌ها، گسترش فعالیت‌های فرهنگی کم بوده است
اسپانیا	مادرید	عملکرد نسبتاً مثبت بوده است	در تمام زمینه‌های فرهنگی تقریباً خوب بوده است
لبنان	بیروت	عملکرد مثبت بوده است	ارتباطات دانشگاهی - هفته فیلم - وجود رادیوی مستقل به زبان فارسی ...

۱-۳- امور ارتباطات:

- بهبود کیفیت فعالیت و تقویت نمایندگی‌های موجود سازمان.
- گسترش حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سطح جهان با بهره‌گیری از امکانات سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های جمهوری اسلامی ایران، شخصیت‌های ایرانی مقیم و انجمن‌های طرفدار و پوشش فرهنگی دادن به کشورهای فاقد نمایندگی سازمان از راه:

الف - تعیین نمایندگان غیر رسمی.

ب - تعیین نماینده در سفارتخانه‌ها.

ج - تعیین مبلغ ثابت.

- گسترش حضور غیر رسمی فرهنگی با استفاده از پوشش مراکز تحقیقاتی، آموزشی، انتشاراتی و غیره.
- تنظیم برنامه‌های فرهنگی منطبق با واقعیت‌های موجود در هر کشور به نحوی که بتوان با صرف هزینه کمتر، بازده بیشتری را ایجاد نمود.

- ایجاد و تقویت رابطه با سازمان‌های فرهنگی بین‌المللی به ویژه سازمان‌های اسلامی.

- پشتیبانی از فعالیت‌های انجمن‌های اسلامی دانشجویان با هماهنگی نمایندگان و رهبری در امور دانشجویان خارج از کشور.

- تقویت و تحکیم ارتباط با ایرانیان مقیم خارج از کشور.

- تلاش در اجرای کامل موافقت‌نامه‌های فرهنگی منعقد شده بین جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها.
- ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌های مرزی و نمایندگی‌های سازمان در کشورهای همجوار.

- ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های فرهنگی مؤسسات غیر دولتی و پشتیبانی از فعالیت‌های آنان در خارج از کشور.

- استفاده از امکانات و توانایی‌های سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی در انجام وظایف سازمان و زمینه‌سازی برای برقراری ارتباط سازمان‌هایی که قابلیت حضور در عرصه‌های فرهنگی بین‌المللی را دارند با شخصیت‌ها، مجامع و مراکز فرهنگی و هنری بین‌المللی.

- حمایت مادی و معنوی از فعالیت مساجد، حسینیه‌ها و مراکز اسلامی طرفدار در خارج از کشور.
- معرفی سازمان و وظایف و قابلیت‌های آن در داخل و خارج از کشور به منظور بهره‌گیری بیشتر از امکانات داخلی و بین‌المللی.

۲-۳- اولویت مناطق برای گسترش فعالیت‌های فرهنگی، تبلیغی

آسیا: مالزی، برمه، ازبکستان و قرقیزستان.

اروپا و آمریکا: روسیه، اوکراین، رومانی، لهستان، مجارستان، بلژیک، دانمارک، هلند و ایالات متحده آمریکا
آفریقا و عربی: لیبی، مغرب، موریتانی، سنگال، ساحل عاج، مالی، نیجر، زئیر، گابن، یمن، عراق، اردن، بحرین، کویت، عمان، مصر، تونس و عربستان.

۳-۳- امور انتشارات و تبلیغات

- تهیه و تدوین طرح جامع استفاده بهینه از ابزارهای هنری در تبلیغات خارج از کشور.
- بهره‌گیری از شبکه‌های جدید رادیو تلویزیونی و استفاده بهینه از شبکه‌های موجود.
- گسترش ارتباط با مطبوعات و شبکه‌های رادیو تلویزیونی در خارج از کشور.
- بهره‌گیری از امکانات صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به منظور تهیه برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی و تقویت شبکه‌های موجود.
- ادامه برگزاری نمایشگاه‌های هنری، هفته‌های فرهنگی و گسترش فعالیت‌های هنری به منظور معرفی فرهنگ و هنر اسلامی و ایرانی.
- حمایت مادی و معنوی از مطبوعات و رسانه‌های طرفدار جمهوری اسلامی ایران.
- برگزاری نمایشگاه‌های کتاب در خارج از کشور و شرکت فعال در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب.
- کمک به نیروهای مسلمان سایر کشورها و پشتیبانی از آنان به منظور راه‌اندازی فعالیت‌های انتشاراتی و تبلیغاتی و سمعی و بصری.

- متمرکز ساختن گزارش نامه‌ها و نشریات فارسی نمایندگی‌های سازمان در خارج از کشور.
- جلوگیری از انتشار مجلات گوناگون و هم‌زبان و سامان بخشیدن به آنها در داخل و خارج از کشور.
- تمرکز فعالیت چاپ و نشر و توزیع کتب در مؤسسه انتشارات بین‌المللی المهدی و شرکت‌های وابسته به آن.

- تهیه و تدوین طرح جامع توزیع کتب و نشریات در سطح بین‌المللی.
- گسترش شبکه توزیع کتب و مجلات و تقویت مراکز موجود.
- توجه خاص به اعزام مبلغین ثابت و ارتقا کیفیت فعالیت‌های آنان.
- اعزام مبلغان و اساتید درس دینی به مدارس خارج از کشور.
- ادامه اعزام قاریان واجد صلاحیت در مناسبت‌های تبلیغی.

۳-۴- امور آموزشی

- تأسیس و تقویت کرسی‌های زبان فارسی، ایران‌شناسی، اسلام‌شناسی و فقه جعفری در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی خارج از کشور.
- پشتیبانی از مدارس دینی غیر حضوری به ویژه در آفریقا، هند و پاکستان.
- تلاش برای تأسیس آموزشگاه‌ها و مدارس عالی و متوسطه برای شیعیان در مناطق شیعه‌نشین.
- اعطا هزینه تحصیلی دانشجویان مسلمان و هوادار جمهوری اسلامی ایران.
- پیگیری اجرای مصوبات شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی و پشتیبانی از کلیه فعالیت‌هایی که در این زمینه انجام می‌شود.
- برگزاری اردوهای آموزشی برای جوانان کشورهای ترکیه، آلمان، ایتالیا، اندونزی، فیلیپین، لبنان، سودان، کانادا و انگلستان در ایران یا کشور مادر.
- برگزاری دوره‌های آموزشی برای مبلغین به منظور بالا بردن سطح آگاهی و افزایش کارایی آنان.
- تدوین کتب و متون آموزشی برای سطوح مختلف و تدوین کتب آموزش دینی مدارس خارج از کشور.

- بهره گیری از ابزارهای سمعی و بصری به منظور گسترش فعالیت‌های آموزشی.

فصل چهارم: گردهمایی سراسری مسئولین نمایندگی‌های فرهنگی خارج از کشور

به منظور تحقق اهداف زیر اولین گردهمایی سراسری مسئولین نمایندگی‌های فرهنگی خارج از کشور از تاریخ ۷۵/۵/۲۷ لغایت ۷۵/۶/۵ در تهران و در محل ساختمان مرکزی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی مقابل مصلاي بزرگ تهران مجتمع حضرت امام خمینی (ره) در حال برگزاری است.

اهداف گردهمایی:

- توجیه نمایندگان فرهنگی نسبت به اهداف و برنامه‌های سازمان
- آشنایی هر چه بیشتر و تبادل نظر نمایندگان فرهنگی در کلیه امور با مسئولین ستادی در مرکز
- ارائه سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اساسی سازمان به نمایندگان مزبور و عنداللزوم مباحثه در کیفیت و اولویت آنها.
- دیدار مقامات و مسئولان عالی‌نظام به منظور کسب رهنمودهای اساسی و تقویت روحیه نمایندگان.
- آشنایی نمایندگان فرهنگی مستقر در خارج با آخرین تحولات کشور به ویژه در عرصه سازندگی.
- مرور تجارب نمایندگان حوزه‌های مختلف با هدف بهره‌گیری سایر نمایندگی‌ها.
- ارزیابی عملکرد نمایندگی‌ها و بررسی راهها و شیوه‌های مناسب در جهت بهبود فعالیت‌ها.
- برگزاری جلسات توجیهی، آموزشی، عقیدتی و اخلاقی در زمینه‌های مختلف به ویژه جلسات تخصصی مورد نیاز فعالیت‌های فرهنگی در خارج با تمامی ملاحظات و...
- این گردهمایی جهت‌گیری کاری و کاربردی دارد و سعی می‌کند از جنبه‌های تشریفاتی حتی‌الامکان احتراز نماید.

رئوس عمده برنامه‌های گردهمایی

- دیدار با مقام معظم رهبری و ریاست محترم جمهوری و رؤسای محترم قوای مقننه و قضائیه و سایر مسئولین فرهنگی و سیاسی کشور.
- برگزاری جلسات عمومی با حوزه‌های مختلف سازمان و معاونت‌های مرتبط در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به منظور بحث در زمینه‌های مختلف کاری و هماهنگی در امر مربوط
- تشکیل نشست‌های تخصصی و منطقه‌ای به منظور ایجاد هماهنگی در عمل
- تشکیل میزگردهای موضوعی
- تشکیل جلسات عمومی و سخنرانی آموزشی در زمینه‌های تخصصی عقیدتی، اخلاقی، اداری مالی.
- تشکیل جلسات تخصصی و کاری با سازمان‌ها و نهادها و بخش‌های مرتبط به امور فرهنگی و تبلیغاتی خارج از کشور.

- نمایندگان فرهنگی ایران در خارج از کشور، وظیفه اشاعه فرهنگ مقدس اسلام و قرآن و دفاع از ارزشهای انقلاب را به عهده دارند. لذا ضرورت دارد که ضمن انتخاب افراد متعهد، به زمینه‌هایی از جمله آشنایی با معارف اسلامی، دید قوی سیاسی، ابعاد تبلیغ و همچنین فرهنگ ارزش‌ها و زبان کشور مورد نظر توجه کافی مبذول گردد.

- با توجه به وقوع و استمرار انقلاب اسلامی در ایران، برای فراهم شدن امکان صدور پیام و تفکر انقلاب، گسترش زبان فارسی در کشورهای مختلف امری ضروری است.

- با توجه به وظایف وزارت امور خارجه، ضروری است که طرحهای اجرایی سازمان در چارچوب سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و با توافق و هماهنگی وزارتخانه مذکور اجرا گردد.

- برخی کشورها بنا به مصالح سیاسی و فرهنگی، انجام فعالیت‌های فرهنگی در چارچوب رسمی به مصلحت نمی‌باشد. در این گونه موارد بهتر است که نمایندگان فرهنگی با توجه به وضعیت آن کشور، با تشکیل مؤسسات فرهنگی غیر دولتی، واگذاری برخی از طرح‌ها به نهادهای فرهنگی در آن کشور و یا اشکال دیگر اقدام نمایند.